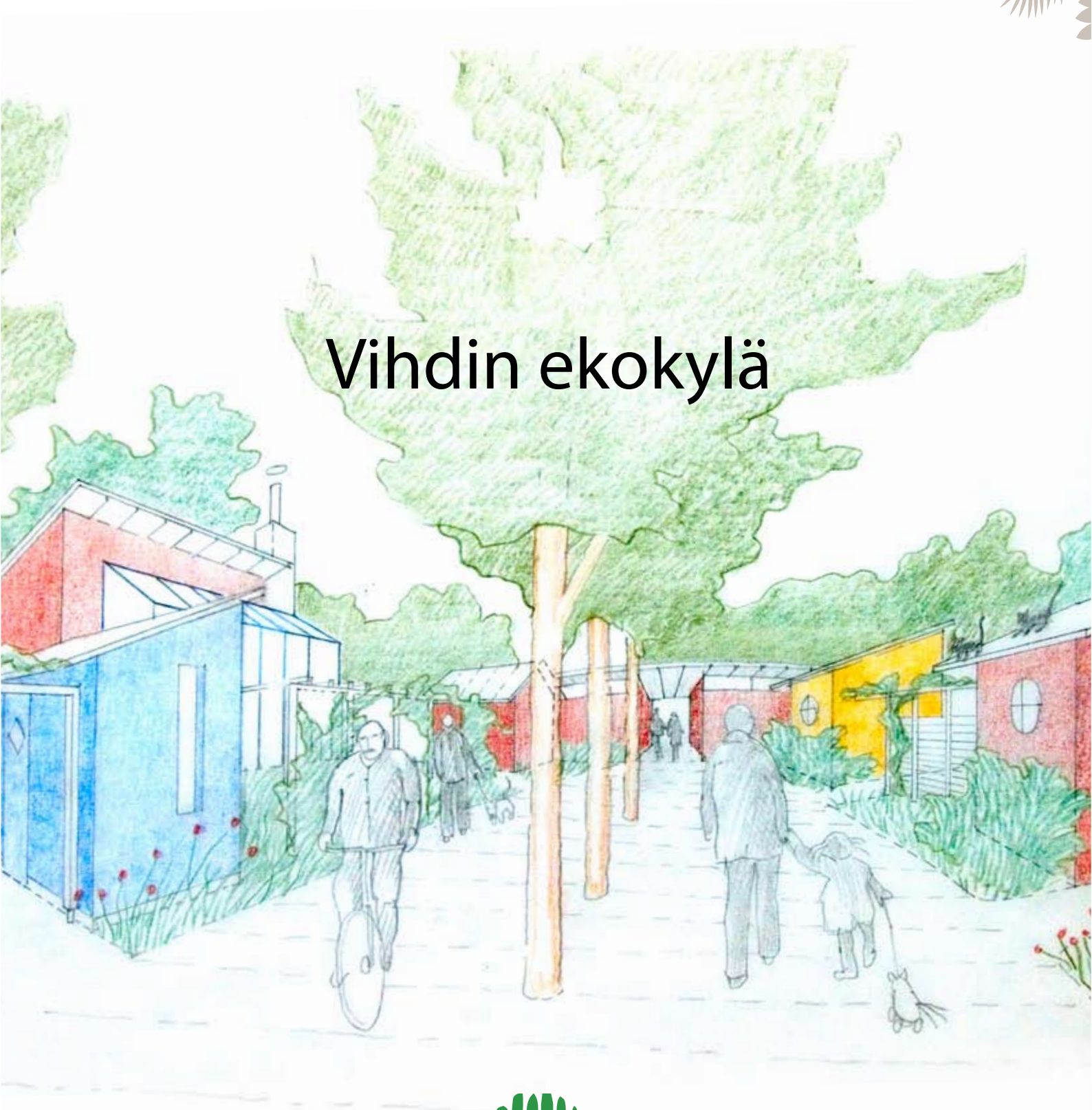

Vihdin ekokylä

Vihti

Vihti on nuorekas ja asukaslähtöinen alle 27 000 asukkaan kunta, josta on nopeat kulkuyhteydet pääkaupunkiseudulle. Vihdistä on vain 15 minuutin matka Kehä III:lle ja lentokentälle ehtii vajaassa tunnissa.

Asukkaita Vihtiin vetää pääkaupunkiseutua edullisempi palvelutaso sekä luonnonkaunis ja turvallinen asuinympäristö taajaman keskustassa palveluiden lähellä että maalaiskylän idyllisessä rauhassa.

Vihdissä on pääkaupunkiseudun kauneimpiin kuuluvat kansallisromanttiset kulttuurimaisemat, joiden viehäytys perustuu mäkien ja laaksojen vaihteluun sekä lukuisten kartanoiden ja järvien piirtämään maaseutuun. Suurin osa Nuuksion hiljaisesta erämaaluonnosta sijaitsee juuri Vihdissä. Vihdin juuret ovat syvällä historiassa – kunta viettiikin viime vuonna 500-vuotisjuhluvuottaan.

Vihdin ekokylähanke Linnanniittu

Elokylä ry:n aloitteesta alettiin vuonna 2003 suunnitella Vihdin ekokylää. Luonnonkaunis ja luomuviljelty Linnanniitun alue muutaman kilometrin päässä Nummelan keskustasta osoittautui täydelliseksi paikaksi. Kunta osallistui suunnitteluun ja kaavoitti alueen tavoitteenaan ympäristöystävällinen asuinalue. Jotta tulevilla asukkailla olisi mahdollisimman paljon sananvaltaa toteutuksessa, ekokylää varten perustettiin osuuskunta Linnanniittu.

Osuuskunnan tarkoituksena on järjestää asukkaiden yhteistoiminta ja rakentamisen puitteet asukaslähtöisesti. Osuuskunnan tehtävänä on myös rakennuttaa ja ylläpitää yhteistiloja sekä huolehtia esimerkiksi mahdollisesta omasta lämpölaitoksesta. Vuoden 2008 taitteessa ensimmäiset asukasryhmät ovat jo alustavasti muodostuneet. Kevään aikana saadaan kunnan kanssa laadittavat rakentamisohjeet ja tarkempi toteutusohjelma valmiiksi.

Vuoden 2008 ekokylä Linnanniitun alue on vielä koemarkkinoinnissa, jonka aikana alueelle haetaan ekologisesta asumisesta kiinnostuneet asukkaat ja rakentamisen toteuttajat. Myös senioriasumiselle pyritään löytämään sopivat puitteet.

Linnanniitun sijainti ja palvelut

Linnanniitun ekokylästä on Nummelan keskusta hiukan alle kolme kilometriä. Nummelasta Helsinkiin pääsee tunneittain kulkevilla busseilla ripeästi ja Vihtilipulla myös edullisesti. Nummelassa on noin 15.000 asukasta ja matkaa Helsinkiin on noin 45 kilometriä.

Pyöräilymatkan päässä oleva Nummelan keskusta tarjoaa kaikki tarvittavat peruspalvelut ja paljon harrastustoimintaa. Nummelassa on linja-autoasema, ruokatavarakauppojen lisäksi kaksi suurempaa markettia ja erikoisliikkeitä, kuten Alko, oma apteekki, terveyskeskus ja posti, Kela, kunnantalo ja -virastot, kirkko ja seurakuntakeskus, kierrätyspisteitä, torikauppoja, erilaisia ravintoloita, taidegalleria, Vihdin teatteri ja kirjasto.

Nummelassa voi kouluttautua monin eri tavoin. Sen varmistavat koulu, lukio ja ammattikoulu, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu sekä Hiiden Opisto. Harrastamiseen Nummelassa on hyvät mahdollisuudet, sillä uimahalli, elokuvateatteri, pyöräilymatkan etäisyydellä olevat uimarannat, urheilu- ja pallokentät sekä harjulla olevat hyvät lenkkipolut tarjoavat toimintaa.

Lapsiperheille olennaisinta on tietysti koulun ja päiväkodin sijainti. Eteläisen Nummelan kasvavan asukasmäärän vuoksi Nummelan keskustan ja Linnanniitun välille on perusteilla uusi päiväkoti vastaamaan asukkaiden tarpeisiin. Lähin peruskoulu on Nummelassa.

Luomumaisemaa

Linnanniitun alueella on suurehko peltoaukea, jota ympäröivät metsäiset kukkulat. Aluetta vartioiva korkea kalliomuodostuma on historialliselta nimeltään Linnanmäki. Pellon keskellä virtaa purouma, joka laskee Enäjärveen. Lähellä sijaitsee suojeleluun ehdotettu pähkinälehto. Linnanniitussa on tilaa puutarhapalstoille ja pienviljelylle omaan

tarpeeseen. Osa pelloista viljellään ja alueella onkin toiminut Vihdin ensimmäinen luomutila. Alueelle ollaan kaivamassa maisemallista uittolampea ja Pillistöntien risteyksessä ollut perinteinen lato siirretään talkoovoimin linnanniittulaisten omaan käyttöön yhteistä toimintaa varten.

Asuminen Linnanniitussa

Asukkaille on luvassa monipuolinen kylä, jossa asukkaat tuntevat tavallista paremmin toisensa ja jossa palvelut ovat lähellä. Yhteisöllisiä toimintoja tuetaan asukkaiden tarpeiden mukaan. Kylän keskelle rakennetaan monitoimitalo, jonka yhteyteen voidaan sijoittaa yhteiset harrastus- ja työtilat, mahdollinen yksityinen päivähoito, vanhus-ten asuntoja sekä yhteinen ruokala. Linnanniittua ympäröiviltä pelloilta on mahdollista vuokrata viljelymaata ja ekoykylän kaavaan kuuluu tilaa myös puutarhapalstoille. Asukkaaksi tulevat voivat vaikuttaa alueen palveluihin osuuskunnan jäsenenä.

On tarkoitus muodostaa mahdollisimman omavarainen ja omatoiminen nykyaikainen kyläyhteisö. Linnanniitussa kotiin jäävä tai etätyöskentelevä vanhempi ei ole loukussa neljän seinän sisällä, yksin ja ilman mahdollisuutta harrastustoimintaan.

Omatoimisuus ja yhteisöllisyys luovat turvallisuutta vanhoille ja nuorille. Erilaisten asuskasryhmien toimiminen yhdessä, ympäristön esteettisyys ja yhteiset tilat luovat mahdollisuuden monipuoliseen arkielämään. Juurtuminen nostattaa halun huolehtia omasta kotipaikasta. Yhteisöllisyys perustuu kylämäisen asumisen lisäksi yhteiseen lämpölaitokseen, yhteisten tilojen käyttöön ja niiden ylläpidon haasteisiin. Yhteistyön määrä ja laatu riippuu – niin kuin kaikki muukin ekoykylähankkeessa – asukkaan omista tarpeista.

Linnanniitun alueelle on kaavoitettu asuntoja kaikkiaan noin 150, joista 60 oma-kotitonteiksi. Osuuskunnan koemarkki-nointialueella on alkuvaiheessa 11 omakotitonttia sekä 10–15 asuntoa pientalotonteilla. Asuntojen määrää ei ole tarkasti rajoitettu.

Arkkitehti Bruno Eratin 6 maksiimia

Ekologisen suunnittelun ja rakentamisen oleellisia periaatteita:

1. Ilmasto- ja ympäristötietoinen sijoittelu.
2. Rakennuksen muoto ja aukotus energiatehokkaasti luo hyvää pienilmastoa.
3. Rakennusmateriaalit: kestäviä, uusiutuvia, terveellisiä ja kierrätyskelpoisia
4. Rakenteet ovat hyvin eristäviä ja ilmatiiviitä, mutta hengittäviä, lämmitys on tehokas ja hoituu uusiutuvilla energioilla.
5. Luontoa vastaan ei taistella, vaan hyödynnetään sen antamia mahdollisuuksia ja resursseja lämmityksessä, tuuletuksessa, ilmanvaihdossa ja varjostuksessa.
6. Elinkaariajattelu: rakennus sopeutuu erilaisiin elämäntilanteisiin. Investointikustannusten lisäksi selvitetään myös elinkaarikustannukset.

Lehtamon perhe etsii ekoykylästä turvaa ja ekologista elämää

Kuusi vuotta Nummelassa asunut Lehtamoiden perhe haluaisi tuntea naapurinsa. Arjen valintojen ekologisuudesta kiinnostuneet Marko ja Reetta sekä kaksi alle kouluikäistä poikaa ovat tähän mennessä vain unelmoineet suuresta pihasta ja itse rakennetusta talosta – ja naapureista, jotka sanoisivat muutakin kuin 'hei'.

Perhepäivähoitajana toimiva Reetta Lehtamo on ammatiltaan käsityönopettaja, joka halusi nauttia lastensa lapsuudesta ja jäi kotiin tekemään töitä. Reetta kaavailee Linnanniitun perhepäivähoitoa pienille lapsille, mutta kertoo isompien kaipaavan enemmän toimintaa. Ekoykylän lähettävälle rakennettava päiväkotituleekin tarpeeseen. Kylätalotoimintaan Reetalla olisi ammattinsa puolesta paljonkin annettavaa, ja hän kertookin jo suunnittelevansa erilaisia vanhusten ja koululaisten käsityöpajoja sekä toimintakerhoja. Markolle taas kimppekäydystä ja mahdollisesti jaetusta etätyöpisteestä olisi hyötyä, kun oma koti on täynnä lapsia – omia ja vieraita.

Linnanniitun Lehtamot päätyivät keskeisen sijainnin, ekologisuuden, luonnonkauneuden ja toivotun yhteisöllisyyden vuoksi. Kaikki alkoi kuitenkin kesäisestä retkestä pelloille, joilla ruisrääkän laulu kiiri.

Siitä alkoi projektiin tutustuminen ja hyvin pian myös sitoutuminen.

Isoa pihaa ja taloa kaivannut perhe ei joutunut arjen sujumiseksi tyytymään lähiohjelmaan, sillä Linnanniitussa lasten harrastusmahdollisuudet ovat pyöräilyetäisyydellä ja ekoykylän viljelypalsta ja puutarha korvaavat osaltaan suuren pihan kaipuuta. Vanhempien ei tarvitse pelätä lasten juoksevan ohi kaahaavien autojen alle, kun takapihalta aukeaa metsikkö, jossa lapset voivat kavereineen leikkiä. Ympäröivät mäet suojaavat Linnanniitun aluetta niin luonnonvoimilta kuin kerrostalosaarrokselta. Perhe odottaa myös kovasti kotia, jonka pohja- ja energiaratkaisuja on saanut alusta asti olla suunnittelemassa.

Pelot ovensa lukitsevista suomalaisista hälvenivät, kun Lehtamot tapasivat muut hankkeen puuhahenkilöt. Yhteisöllisyys ei tunnu enää vain haaveelta.

"Kylä, jossa voi paitsi asua myös käydä tekemässä pieniä ostoksia, hakemassa itselleen voimia luonnosta ja puutarhoista, oppimassa käytäntöjä sekä nauttia taiteista ja taiteen tekemisestä", Reetta Lehtamo maalailee unelmaansa Linnanniitun ekoykylästä.

Ryhmärakentamisesta Linnanniitussa

Ryhmä- eli kimpparakentaminen tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että ryhmä perheitä rakentaa asuntonsa yhdessä, jolloin suunnittelu, hankinnat ja rakentaminen voidaan kilpailuttaa kerralla ja saada massaehtoja kustannuksissa. Se on lähtökohdiltaan edullinen ja turvallinen rakentamisen muoto. Osuuskunta tutustuttaa tulevat asukkaat toisiinsa ja muodostaa rakentamiseen valmistautuvia ryhmiä sekä auttaa käytännön hankeasioissa, ettei kukaan jää yksin tuuliajolle.

Hankkeet käynnistetään ja viedään läpi

yhdessä, jolloin voidaan käyttää hankintojen kustannusedut, ammattimainen suunnittelu ja rakennuttamisen ohjaus yhdessä hyödyksi. Eräät ekologiset ratkaisut, kuten mahdollinen alueellinen lämmitysjärjestelmä ja esimerkiksi kompostointi, edellyttävät jonkin verran yhteisiä toimia ja sopimista.

Korttelin 184 pientaloasunnot on tarkoitus rakentaa muutaman asunnon tai talon ryhmissä.

Ryhmärakentamistontit ovat verrattain edullisia rakentaa ja tonttimaata kuluu säästeliäästi. Rakentamisesta huolehtivat

asukkaiden perustamat taloyhtiöt yhdessä osuuskunta Linnanniitun kanssa. Jokaiseen projektiin turvataan pätevät suunnittelijat, projektin johto ja rakentajat.

Kylätalo ja senioritalo mahdollistavat keskitetyt yhteis- ja etätyötilat. Tilojen yhteiskäytöllä voidaan alentaa asumisen kustannuksia, jos asuntokohtaiset harrastustilat tai osa niistä sijoitetaan kylätaloon. Kylätalo toimintoinen (mm. päivähoitoryhmä, ruokala/juhlatila) tulee olemaan alueen keskeinen kokoava tekijä.

Koemarkkinointialueet

1. Ryhmärakentamiskortteli
2. Senioritalo ja tori
3. Omakotitontit
4. Lämpölaitoksen tontti

Puuhamies Nippe Nikanderin unelmia senioriasumisesta

Puutaloista muodostuu kaunis ryhmä vanhan puukaupungin hengessä. Joihinkin taloihin on järjestetty hissi, jotta huonomminkin koivilla selviää. Talosta ei talvella tarvitse aamuisin lähteä jäiselle katukäytävälle, koska yhteiseen ruokailutilaan voi tallustella lasitettua käytävää pitkin. Isossa kattilassa keitetty puuro maistuu paremmalta kuin mikrossa pyöräytetty, eikä rupatteluseurakaan ole pahitteeksi. Yhteistuvan isoa telkkaria voivat kaikki kokoontua katsomaan ja lupamaksun jakamalla säästetään pitkä penni. Pöytiä kirjoivat erilaiset lehdet, joita kimpassa tilataan päiviä piristämään.

Upeinta on kuitenkin keskellä kortteliä sijaitseva viherhuone – talvipuutarha ja uimahalli. Altaassa voi vesijumpata ja vilvoitella saunan

jälkeen mukavassa seurassa. Jumppahuoneessa ohjaaja käy pari kertaa viikossa kannustamassa liikkumaan, mutta porukalla se on muutenkin hauskeempaa.

Pihassa kasvaa kaikkien ilona hedelmäpuita, joiden satoa viherpeukalomummien avulla hoitavat lapset oppivat viljelyn ja kukkienhoidon alkeet. Viherhuonetta, viljelypalstoja ja puutarhaa voidaan yhdessä suunnitella ja hoitaa. Puun varjoon voi myös levähtää lukemaan ja pohdiskelemaan. Luonto houkuttelee seuraamaan vuodenaikojen vaihtumista ja läheiset luontopolut tarjoavat mukavan reippailureitin jaksavaisille.

Mikä tekee Linnanniitusta ekokylän?

Olellisinta Linnanniitun ekologisuudessa on, että se toteutetaan käyttömukavuuden ja käytännöllisyyden ehdoilla. Linnanniitun sijaitsee lähtökohdiltaan ekologisesti lähellä Nummelan keskustaa. Linnanniitussa on myös mahdollista kompostoida, kierrättää ja erotella jätteitä sekä rakentaa kuivakäymälöitä.

Vesihuolto järjestetään siten, ettei se rasita luonnon vesitasapainoa. Kunta järjestää alueelle viemäröinnin ja jo alkuvaiheessa vedetään yhteiset sähkö- ja tietolinjakaapelit koko alueelle. Kylään suunnitellaan alueel-

lista lämmitysmuotoa, pellettilämpölaistoa. Ekologisen rakentamisen suunnittelua on tehty arkkitehti Bruno Eratin kanssa. Osuuskunta etsii hyviä energiansäästöideoita ja asukkailta otetaan vastaan niin itse ideoita kuin toteutusehdotuksiaakin.

Rakentamisessa pyritään mahdollisimman pieniin päästöihin, kestäviin materiaaleihin ja tarkkaan suunnitteluun, jolla vältetään rakentaessa usein tapahtuvaa materiaalin tuhlausta. Rakentamisen toteuttamiseksi laaditaan alueelle erilliset rakentamishojeet.

Linkkejä ja lisätietoa

- Vihdin uudistuneilta nettisivuilta löytyy ajankohtaista tietoa kunnan hankkeista, tapahtumista ja palveluista www.viht.fi
- Vihdissä asumista harkitsevan kannattaa vieraila Vihdin aktiivisilla keskustelusuviilla, joilla on kotoisa ja lämmin tunnelma sekä pyritään ratkomaan kaikenlaisia asumiseen ja elämiseen liittyviä ongelmia <http://vihtifoorumit.phpbb24.com/forum/portal.php>
- Ekologisesta rakentamisesta Wikipediassa <http://fi.wikipedia.org/wiki/Ekorakentaminen>
- Matalaenergiataloista Wikipediassa <http://fi.wikipedia.org/wiki/Matalaenergiatalo>

Asukkaaksi Linnanniittuun

1. Lähetä perustiedot kiinnostuksestasi ekokylän internet-sivuilla www.vihdinekokyla.fi olevan ohjeen mukaan esimerkiksi sähköpostilla.
2. Koemarkkinointiaikana Osuuskunta Linnanniittu selvittää asukkaiksi aikoville, mitä on kylän ekologinen laatu, asumismuoto, rahoitus ja kustannukset. Tilaisuuksista ilmoitetaan kiinnostuneille. Näissä tilaisuuksissa voi myös vaikuttaa asumisen tulevaan laatuun.
3. Muilla kuin omakotitonteilla muodostetaan sitovasti varanneiden kesken asukasryhmiä, jotka perustavat taloyhtiöt rakentamista varten. Osuuskunta auttaa käytännön järjestelyissä. Omakotitonteilla pyritään yhtäaikaan rakentamiseen sekä yhteishankintoihin ja -suunnitteluun.
4. Mikäli koemarkkinointi todetaan onnistuneeksi viimeistään vuoden 2008 syksyllä, kunta myy tontit sitovan varauksen tehneille hakijoille (omakotitontit) tai asukasryhmän perustamalle taloyhtiölle (muut pientalot).
5. Hankkeeseen ryhtyvät hyväksyvät mm. seuraavat lähtökohdat varatessaan tontit:
 - hankkeelle kunnan ja osuuskunnan yhdessä laatimat energiansäästötoimet ja rakentamisohjeet (valmistuu keväällä 2008)
 - yhteiseen suunnitteluprosessiin osallistumisen
 - yhteistilojen, tietoverkon ja lämpölaitoksen rahoitukseen osallistuminen, kuten siitä sovitaan ennen hankkeeseen sitoutumista.
 - tontit ja rakennuspaikat varataan sitoutumisjärjestyksessä, kun peruskriteerit on täytetty, ellei asukasryhmä keskenään sovi toisin.

Omakotitonteille valintakriteerinä tulee lisäksi olemaan

- rakentajan omat ekologiset ideat ja niiden toteutettavuuden arviointi. Arviointi tapahtuu asiantuntijaryhmässä, jossa on mm. osuuskunnan ja kunnan sekä tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita.

Osuuskunta Linnanniittu
Nippe Nikander
[nippe.nikander\(at\)iki.fi](mailto:nippe.nikander(at)iki.fi)
Puhelin: 050 467 1545
Faksi: 09 222 1537

Projektipäällikkö Matti Liukkonen
arkkitehti, Safa
[matti.liukkonen\(at\)artlab.fi](mailto:matti.liukkonen(at)artlab.fi)
Puhelin: 040 549 2388
Projektsihteeri: [ekokyla\(at\)ekokyla.fi](mailto:ekokyla(at)ekokyla.fi)
www.artlab.fi

Vihdin Kunta
maankäyttö ins. Tiina Hartman
[tiina.hartman\(at\)vihti.fi](mailto:tiina.hartman(at)vihti.fi)
Puhelin: 09 2242 3951
www.vihti.fi

Linnanniittu

Lisätietoja: www.vihdinekokyla.fi